

רע"פ 809/16 - רפיק חוסין סלאמה נגד מדינת ישראל

בית המשפט העליון

רע"פ 809/16

לפני:
המבקש:
כבוד השופט א' שהם
רפיק חוסין סלאמה

נ ג ד

מדינת ישראל

המשיבה:

בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט
המחוזי בחיפה, מיום 31.12.2015, בעפ"א
41205-06-15, שניתן על-ידי כב' השופטת ת' שרון
נתנאל

עו"ד וליד שנאן

בשם המבקש:

החלטה

1. לפניי בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בחיפה (כב' השופטת ת' שרון נתנאל), בעפ"א
41205-06-15, מיום 31.12.2015, בגדרו התקבל בחלקו ערעורה של המשיבה על גזר דינו של בית משפט השלום בעכו (כב'
השופט ו' חאמד), בת"פ 3821-03-10, מיום 6.5.2015.

רקע והליכים קודמים

2. המבקש הורשע, על יסוד הודאתו במסגרת הסדר טיעון, בביצוע העבירות שיוחסו לו בכתב אישום מתוקן ברביעית שהוגש נגדו, והן: ביצוע עבודות ושימוש במקרקעין ללא היתר (שתי עבירות), לפי סעיף 204(א) לחוק התכנון והבניה, התשכ"ה-1965 (להלן: חוק התכנון והבניה); ביצוע עבודות ושימוש במקרקעין בסטייה מתכנית (שתי עבירות), לפי סעיף 204(ב) לחוק התכנון והבניה; ביצוע עבודות ושימוש במקרקעין בניגוד להוראות התוספת הראשונה לחוק התכנון והבניה (שתי עבירות), לפי סעיף 204(ג) לחוק התכנון והבניה; ואי קיום צו בית משפט, לפי סעיפים 240 ו-249 לחוק התכנון והבניה.

על-פי עובדות כתב האישום המתוקן ברביעית, ביום 28.10.2009 ביצע המבקש בניה אסורה של בית מגורים, בגוש 39472, בחלקה 39, שבסמוך ליישוב חורפיש (להלן: החלקה) וזאת בניגוד להיתר הבניה הנוגע לחלקה; בניגוד לייעוד הקרקע; ובניגוד לתכניות מתאר שונות (להלן: הבניה האסורה). עוד נטען, כי אף על פי שהוצאו נגד המבקש צווי הפסקה להמשך הבניה האסורה, ביום 28.12.2010, ביצע המבקש השלמות בניה לבניה האסורה שנעשתה בחלקה.

3. בבואו לקבוע את מתחם הענישה ההולם את מעשיו של המבקש, התייחס בית משפט השלום לערכים המוגנים המונחים בבסיס העבירות בהן הורשע המבקש, בדבר ההגנה על שלטון החוק; על המערך התכנוני; ועל משאבי וערכי הטבע. בית משפט השלום ראה חומרה יתרה, בעובדה כי המבקש שב וביצע בניה אסורה גם לאחר שהוצאו נגדו צווי הפסקה. לצד זאת, נלקחה בחשבון העובדה כי המבקש, אמנם, מתקרב לקבלת היתרים עבור העבודות בחלקה. על רקע זה, קבע בית משפט השלום כי מתחם הענישה, עבור גובה הקנס שיושת על המבקש, נע בין 22,000-50,000 ₪; ומתחם עונש המאסר נע בין מאסר על תנאי לבין מאסר בפועל, שיכול וירוצה על דרך של עבודות שירות. לקולת עונשו של המבקש, נזקפו עברו הפלילי הנקי; הודאתו באשמה בשלב מוקדם יחסית של ההליך; נסיבותיו האישיות; והיעדר השימוש העסקי במבנה שהקים. על יסוד מכלול השיקולים החליט בית משפט השלום להטיל על המבקש קנס כספי, בסך 45,000 ₪ או 45 ימי מאסר תמורתו. עוד הושתו על המבקש 4 חודשי מאסר על תנאי, לבל יעבור, במשך 3 שנים, אחת מן העבירות שבהן הורשע; התחייבות כספית, בסך 20,000 ₪, להימנע, במשך 3 שנים, מביצוע אחת מן העבירות בהן הורשע; וכפל אגרת בנייה, בסך 13,200 ₪. כמו-כן, הוציא בית משפט השלום תחת ידיו צו הריסה למבנה שנבנה בחלקה שלא כדין.

4. המשיבה הגישה ערעור על קולת עונשו של המבקש, לבית המשפט המחוזי בחיפה, וערעורה התקבל בחלקו, ביום 31.12.2015. לאחר שסקר את מדיניות הענישה הנוהגת בעבירות דומות, ובשים לב לכך שבית משפט השלום לא גזר על המבקש עונש מאסר בפועל, והסתפק בהטלת עונש מאסר מותנה בלבד, קבע בית המשפט המחוזי כי גובה הקנס שהושת על המבקש, מקל עמו יתר על המידה. בית המשפט המחוזי ציין, כי המבקש לא הגיש כל מסמך אשר עשוי לתמוך בטענתו כי הוא מצוי בקשיים כלכליים. על רקע זה, החליט בית המשפט המחוזי להגדיל את גובה הקנס הכספי שהושת על המבקש ל-120,000 ₪ (במקום 45,000 ₪). בנוסף, העלה בית המשפט המחוזי את סכום ההתחייבות הכספית שהוטלה על המבקש, ל-150,000 ₪ (במקום 20,000 ₪); והוציא תחת ידיו צו האוסר שימוש במבנה שנבנה שלא כדין, עד למועד בו יתקבל היתר בנייה עבורו. יתר רכיבי גזר דינו של בית משפט השלום נותרו על כנם.

הבקשה לרשות ערעור

5. הבקשה שלפניי ממוקדת בגובה הקנס הכספי שהושת על המבקש על-ידי בית המשפט המחוזי. לטענתו של המבקש, עניינו

מעורר שאלה משפטית עקרונית, המצדיקה ברור בפני בית משפט זה. זאת, לנוכח "התרשלותן" של הרשויות התכנוניות הרלוונטיות, אשר מצד אחד משתהות עם יישום המלצות "צוות 120 הימים" (העוסק בפתרון מצוקת הדיור של בני המיעוטים); ומן הצד השני מטילות קנסות גבוהים בגין עבירות תכנון. לגופו של עניין, נטען כי שגה בית המשפט המחוזי משבחר להגדיל את גובה הקנס שהושת על המבקש, וזאת בניגוד לממצאים מפורשים שנקבעו על-ידי בית משפט השלום. לשיטתו של המבקש, בית המשפט המחוזי נפל לכלל טעות גם ביישום מדיניות הענישה הנוהגת בעבירות דומות. לפיכך, סבור המבקש כי גובה הקנס שהושת עליו חורג, במידה ניכרת, מן המקובל בעבירות תכנון ובניה.

דין והכרעה

6. דין הבקשה להידחות. זאת שכן, הבקשה אינה מעוררת שאלה משפטית עקרונית או סוגייה ציבורית רחבת היקף, החורגת מעניינים הפרטני של הצדדים להליך, ואין מתעורר חשש מפני עיוות דין חמור או אי-צדק של ממש שנגרם למבקש (רע"פ 482/16 פלוני נ' מדינת ישראל (24.1.2016); רע"פ 8340/15 פלוני נ' מדינת ישראל (21.1.2016); רע"פ 280/16 רדיע נ' מדינת ישראל (19.1.2016)).

עוד אזכיר, כי הבקשה שלפניי מופנית בכללותה נגד חומרת גובה הקנס אשר הושת על המבקש. ואולם, כפי שנקבע, לא אחת, לא תינתן רשות לערער ב"גלגול שלישי" על חומרת העונש, אלא במקרים בהם ניכרת סטייה קיצונית ממדיניות הענישה המקובלת בעבירות דומות (רע"פ 5658/15 סמירנוב נ' מדינת ישראל (24.8.2015); רע"פ 5205/15 טנוס נ' מדינת ישראל (9.8.2015); רע"פ 3998/15 פלוני נ' מדינת ישראל (28.6.2015)). במקרה דנן, גובה הקנס שהושת על המבקש אינו סוטה כלל ממדיניות הענישה המקובלת בעבירות דומות, ובוודאי שאין מדובר בסטייה קיצונית ממדיניות זו.

די בטעמים אלו, על מנת לדחות את הבקשה לרשות ערעור שלפניי.

7. למעלה מן הצורך, אוסיף כי אין בידי לקבל את טענותיו של המבקש, גם לגופו של עניין. בית המשפט המחוזי נתן דעתו לכלל השיקולים הצריכים לקביעת גובה הקנס שהושת על המבקש, והשית עליו קנס ראוי, בנסיבות העניין. בין היתר, קבע בית המשפט המחוזי, ובצדק, כי מעשיו של המבקש מצדיקים הטלת עונש מאסר לריצוי מאחורי סורג ובריה, כאשר רק "במקרים הקלים" יכול שירוצו בעבודות שירות. על רקע זה, נקבע כי בית משפט השלום הלך כברת דרך משמעותית לטובת המבקש, משבחר להימנע מלהטיל עליו עונש מאסר בפועל. לפיכך, החליט בית המשפט המחוזי "לאזן" את ההקלה הניכרת בעונשו של המבקש, על דרך של הגדלת רכיב הקנס הכספי שיושת עליו, ודעתי, בעניין זה, כדעתו.

8. הבקשה לרשות ערעור נדחית, אפוא.

ניתנה היום, כ"ב בשבט התשע"ו (1.2.2016).

ש ו פ ט
